

Luftbåren allergisk kontakteksem

Morten Schjørring Opstrup

KASUISTIK

Dermatologisk Afdeling,
Sjællands Universitets-
hospital Roskilde

Ugeskr Læger
2019;181:V01190054

Kontaktallergi viser sig som eksem i det område, hvor huden kommer i kontakt med et allergen. Langt oftest er der tale om eksponering direkte på huden, men i sjældne tilfælde kan eksponeringen være luftbåren. I denne kasuistik præsenteres et tilfælde af eksem i ansigtet pga. luftbåren eksponering for isothiazolinoner.

SYGEHISTORIE

En 25-årig kvinde blev henvist til dermatologisk vurdering af ansigtseksem, som hun havde haft i ti døgn (Figur 1). Symptomerne var opstået i forbindelse med renovering og maling af et nykøbt hus, og hun havde selv mistanke om, at malingen var årsagen. Behandling med kortikosteroidcreme var uden virkning, og bedring tilkom først, efter at hun flyttede ud af huset og fik behandling med prednisolon 25 mg dagligt i en uge.

På mistanke om kontaktallergi blev der udført laptestning. Denne var ekstremt positiv (3+) over for både methylchloroisothiazolinon/methylisothiazolinon (MCI/MI) og methylisothiazolinon (MI) samt svagt positiv (1+) over for benzisothiazolinon (BIT). Malinernes sikkerhedsdatablade blev gennemgået og afslørede indhold af både MCI/MI, MI og BIT i mange produkter. Det blev samlet konkluderet, at luftbåren eksponering for disse allergener forårsagede eksemet.

Ved opfølgning to måneder senere var eksemet væk. Patienten overnattede stadig ude, fordi hun fortsat fik gener fra hud og luftveje efter nogle timers ophold i huset, på trods af at der ikke var blevet malet i de forudgående seks uger.

FIGUR 1

Ansigtseksem forårsaget af luftbåren eksponering for isothiazolinoner i maling.

DISKUSSION

Isothiazolinoner er hyppigt brugte konserveringsmidler i kosmetik, husholdnings- og industriprodukter. Kontaktallergi over for isothiazolinoner er som oftest forårsaget af direkte kontakt med stoffet i kosmetik eller husholdningsprodukter [1], men i sjældne tilfælde kan eksponeringen foregå luftbåren, så det er vigtigt at være opmærksom på denne eksponeringsvej.

I de senere år har der været meget fokus på MI, fordi der har været en meget kraftig stigning i antallet af tilfælde af MI-allergi over hele Europa. Nye tal viser, at allergi over for MI bliver påvist hos ca. 5% af alle patienter, der bliver allergitestet for eksem i Danmark, og lignende tal er rapporteret fra hele Europa [1]. I EU besluttede man på denne baggrund i 2017 at forbyde MI i alle kosmetiske produkter, der bliver på huden, og reducerede samtidig kraftigt den tilladte koncentration i de produkter, der vaskes af huden [2].

Isothiazolinoner er hyppigt brugt i malinger. Et større europæisk studie viste, at MI findes i over 90% af europæiske malinger, heriblandt i 13 af 14 undersøgte malinger fra Danmark [3]. Flere af disse malinger med MI var mærket med EU-blomsten og/eller Svanemærket, så denne mærkning kan ikke bruges til med sikkerhed at afgøre, om der er indhold af MI i malinger [3].

I malinger er der ingen øvre grænse for indhold af MCI/MI, MI og BIT. Der er imidlertid krav om mærkning af MI på malinger: Ved koncentrationer over 1.000 ppm (0,1%) skal det fremgå af emballagen og sikkerhedsdatabladet, og ved koncentrationer over 10.000 ppm (1%) skal det fremgå med en advarsel på malingen om, at den kan føre til allergi [4]. EU-landene har for nylig besluttet at sænke disse koncentrationer betragteligt, således at grænserne fra 1. maj 2020 er 1,5 ppm (0,00015%) og 15 ppm (0,0015%) [4].

Afdampning af MI i maling foregår meget langsomt, og der kan være fortsat eksponering i flere uger efter, at malerarbejdet er stoppet [5]. Patienterne skal rådes til at undgå eksponering – og som beskrevet i ovenstående sygehistorie kan det medføre, at de gennem flere uger er nødt til at flytte ud af eget hjem, indtil afdampningen er overstået.

Der er stigende forekomst af kontaktallergi over for isothiazolinoner. Kontaktallergi foregår ikke altid ved direkte kontakt, men eksponeringen kan foregå luftbårent, og det er vigtigt at være opmærksom på denne eksponeringsvej hos patienter med uforklaret eksem.

SUMMARY

Morten Schjørring Opstrup:

Airborne allergic contact dermatitis

Ugeskr Læger 2019;181:Vo1190054

In this case report, a 25-year-old woman presented with contact dermatitis caused by airborne exposure to isothiazolinones in paints. Allergic contact dermatitis is most frequently caused by direct contact with a product containing an allergen. However, in rare cases, allergic contact dermatitis can be caused by airborne exposure to an allergen. This report highlights the importance of considering airborne exposure in patients with unexplained dermatitis.

KORRESPONDANCE: Morten Schjørring Opstrup.

E-mail: morten.schjoerring.opstrup@regionh.dk

ANTAGET: 7. marts 2019

PUBLICERET PÅ UGESKRIFTET.DK: 29. april 2019

INTERESSEKONFLIKTER: ingen. Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

LITTERATUR

1. Schwensen JF, Uter W, Bruze M et al. The epidemic of methylisothiazolinone: a European prospective study. *Contact Dermatitis* 2017;76:272-9.
2. Videncenter for Allergi. Oplysninger om allergi over for methylisothiazolinon. <https://www.videncenterforallergi.dk/allergi-og-eksem/konserveringsmidler/allergi-konserveringsmidler-kosmetik/methylisothiazolinone/> (15. feb 2019).
3. Thomsen A, Schwensen JF, Bossi R et al. Isothiazolinones are still widely used in paints purchased in five European countries: a follow-up study. *Contact Dermatitis* 2018;78:246-53.
4. Videncenter for Allergi. Oplysninger om maling. <https://www.videncenterforallergi.dk/allergi-og-eksem/allergi-saerlige-produkter/maling/> (15. feb 2019).
5. Lundov MD, Kolarik B, Bossi R et al. Emission of isothiazolinones from water-based paints. *Environ Sci Technol* 2014;48:6989-94.